

ADVIES Nr. 2.347

Zitting van dinsdag 24 januari 2023

Actieplan 2023 ter bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen

x   x   x

ADVIES Nr. 2.347

Onderwerp: Actieplan 2023 ter bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen

---

Context

- De inhoud

In zijn advies nr. 2.203 van 3 maart 2021 wilde de Raad een mechanisme opzetten om de bevordering van de verklaring over de multinationale ondernemingen (hierna "MNO-verklaring") versterkt op te volgen, alsook werkingsmodaliteiten om de concrete uitvoering ervan te verzekeren. Daartoe zullen ook partnerschappen tot stand worden gebracht en zullen er uitwisselingen van ervaringen en expertise worden voorzien.

Om de betrokkenheid van de sociale partners bij het proces ter bevordering van de MNO-verklaring en de bevorderingsinstrumenten daarvan te concretiseren, neemt de Raad sinds 2021 jaarlijks actieplannen aan. Over het eerste actieplan werd het advies nr. 2.243 van 28 september 2021 uitgebracht, terwijl het tweede actieplan voor het jaar 2022 (advies nr. 2.293 van 24 mei 2022) de acties die in 2021 werden opgestart, wilde verankeren in de continuïteit en nieuwe acties wilde invoeren om concreet gestalte te geven aan deze bevordering van de MNO-verklaring.

Het actieplan voor het jaar 2023 heeft tot doel die verankering van eerder opgestarte acties voort te zetten en de synergieën uit te diepen tussen het Nationaal Contactpunt voor het maatschappelijk verantwoord gedrag van ondernemingen (NCP), dat binnen de FOD Economie is georganiseerd, en de Raad, die de stappen in de bevordering van de MNO-verklaring organiseert.

- De procedures

Het advies nr. 2.203 bepaalt dat de kwestie van de bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen jaarlijks op de agenda van het dagelijks bestuur van de Raad zal worden gezet. Het dagelijks bestuur dient het daarbij eens te worden over de richting die gegeven moet worden aan de acties ter bevordering van de verklaring en zal een ad-hoccommissie met de uitvoering daarvan belasten. In het kader van dit mechanisme voor versterkte follow-up zal jaarlijks een actieplan worden uitgewerkt betreffende de activiteiten om de verklaring te bevorderen.

In lijn met dit advies is het dagelijks bestuur eind 2022 samengekomen om te bepalen wat voor 2023 de stappen zijn in die bevordering om de ondernemingen die vooruitgang willen boeken op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen inzake sociale normen, te steunen. Daarbij zal het voortbouwen op de verwezenlijkingen van de plannen voor 2021 en 2022. Bovendien heeft het dagelijks bestuur rekening gehouden met de uitwisselingen met de leden van het NCP. Die bespreking heeft geleid tot het uitbrengen van dit advies.

Tegen eind 2023 zal het dagelijks bestuur zich tot slot buigen over de manier waarop de verklaring bevorderd moet worden, om na 3 jaar toepassing dat mechanisme van versterkte follow-up te evalueren, de manier waarop de sociale partners zich dat instrument toegeëigend hebben en welke externe invloed het heeft.

Inhoud van het Actieplan 2023

Het voor 2023 ontwikkelde Actieplan weerspiegelt het dynamische karakter van de bevordering van de MNO-verklaring. Enerzijds is het gebaseerd op de voortzetting van bepaalde acties die in de twee voorgaande jaren van start gingen en nog worden voortgezet in 2023. Anderzijds vult het Actieplan deze acties aan met nieuwe maatregelen om ervoor te zorgen dat de bevordering van de beginselen van de verklaring zo dicht mogelijk bij de realiteit en de noden in het veld staat, door er het Nationaal Contactpunt voor het maatschappelijk verantwoord gedrag van ondernemingen (NCP) bij te betrekken.

Actie 1: Verdere interne toe-eigening van de MNO-verklaring en de instrumenten ter bevordering ervan, zoals de Helpdesk van het IAB

De Helpdesk van het IAB, een gratis en vertrouwelijke hulpdienst voor ondernemingen die hun handelspraktijken in lijn willen brengen met de MNO-verklaring, stelt een lijst ter beschikking van online-opleidingen die worden verstrekt door het trainingscentrum van de IAO.

Zo wordt onder andere een opleiding voorgesteld over de MNO-verklaring en de instrumenten ter bevordering ervan, getiteld "Multinationale ondernemingen, ontwikkeling en waardig werk: de aanpak van de MNO-verklaring".

Door deel te nemen aan die opleiding zullen de leden van de ad-hoccommissie optimale omstandigheden kunnen scheppen voor een interne (her)toe-eigening van de MNO-verklaring en de instrumenten ter bevordering ervan.

Aangezien interne toe-eigening van de verklaring het uitgangspunt is voor het proces ter bevordering van de verklaring en de instrumenten ervan, wordt deze actie voortgezet in 2023.

In het kader van een nauwe synergie met het NCP en om de wederzijdse kennis van de OESO-richtlijnen en de MNO-verklaring, die het NCP en de Raad respectievelijk bevorderen en versterkt opvolgen, te verbeteren, zal een gezamenlijke opleidingsdag worden aangeboden aan de leden van de ad-hoccommissie en aan de leden van het NCP. Die opleiding zal worden gegeven door een deskundige van het Internationaal opleidingscentrum van de IAO en zal gaan over de MNO-verklaring, de toe-eigening daarvan en de uitdagingen.

Actie 2: Verdere betrokkenheid van de sociale partners bij de rapportering ter evaluatie van de bevordering en de toepassing van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen en het sociaal beleid (Europa en Centraal Azië)

Het IAB doet een regelmatige regionale follow-up van de MNO-verklaring. Op basis van een vragenlijst die om de vier jaar aan de FOD Werkgelegenheid en de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties wordt gericht, worden afzonderlijke rapporten aan het IAB gestuurd, dat die samenbrengt en een regionaal rapport opmaakt over de bevordering en de toepassing van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen en het sociaal beleid.

Om zich die rapportering (opnieuw) toe te eigenen, zal met de FOD Werkgelegenheid worden nagegaan hoe voor de evaluatie van de door de FOD Werkgelegenheid verrichte rapportering een tripartiet proces opgezet kan worden. Het tijdpad voor de volgende rapportering moet nog worden bepaald.

Actie 3: Synergieën tussen de MNO-verklaring en de OESO-richtlijnen

Zoals wordt opgemerkt in het advies nr. 2.203, dat de Raad op 3 maart 2021 heeft uitgebracht, "[heeft] het Nationaal Contactpunt voor het maatschappelijk verantwoord gedrag van ondernemingen (NCP), dat binnen de FOD Economie is georganiseerd, een ruime expertise [...] wat betreft de bevordering van de OESO-richtlijnen."

Er werd contact worden opgenomen met het NCP om na te gaan hoe, waar mogelijk en eventueel in samenwerking met de FOD Werkgelegenheid, gezamenlijke acties ter bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen kunnen worden gevoerd, zowel wat de bekendmaking (actie 4) als wat de organisatie van opleidingen (actie 1) en evenementen betreft, zodat competenties en middelen kunnen worden gebundeld.

In het kader van deze uitwisselingen werd voorgesteld om in de loop van 2023 een gezamenlijk bevorderingsevenement te organiseren.

Actie 4: Bekendmaking van instrumenten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen inzake sociale normen

Er werd een ad-hocdossier gepubliceerd op de website van de Nationale Arbeidsraad. Dat bevat met name de MNO-verklaring (in het Nederlands en het Frans) en de instrumenten voor de bevordering ervan ter ondersteuning van ondernemingen die vooruitgang willen boeken op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen inzake sociale normen.

Dat dossier zal worden bijgewerkt naargelang de nieuwe initiatieven die bevorderd dienen te worden.

Indien nodig kan het ook worden gepubliceerd op de websites van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties om de communicatiekanalen voor de verklaring en de instrumenten daarvan te optimaliseren.

Deze bekendmaking zal, in de mate van het mogelijke, gebeuren in synergie met het Nationaal Contactpunt voor het maatschappelijk verantwoord gedrag van ondernemingen (NCP), georganiseerd in de FOD Economie.

Actie 5: Oprichting van een informeel netwerk voor uitwisselingen met overheidsinstanties

De beginselverklaring over de multinationale ondernemingen is tripartiet van aard.

Dit betekent dat overheidsinstanties niet enkel aangemoedigd worden om de beginselen van deze verklaring te bevorderen in hun betrekkingen met ondernemingen in het kader van hun activiteiten in het buitenland, omdat het voordeel van de instrumenten voor overheidssteun die de overheid hun ter beschikking stellen, is gekoppeld aan de invoering door de ondernemingen van een beleid van zorgvuldigheidsverplichtingen.

Die tripartiete aard heeft eveneens tot gevolg dat de overheidsinstanties voor zichzelf een aantal beginselen uit de verklaring in acht moeten nemen die op hen van toepassing zijn, met name bij de keuze van hun overheidsopdrachten.

Er zal een informeel netwerk voor uitwisselingen worden opgericht met de meest relevante overheidsinstellingen en -instanties, met name die welke bevoegd zijn voor ontwikkelingssamenwerking, mensenrechten, duurzame ontwikkeling en financiële zaken, om hen bewust te maken van de beginselen van de MNO-verklaring en de bevordering daarvan.

Actie 6: Benutten van de MNO-verklaring in het kader van het 2de Belgisch Nationaal Actieplan 2.0 "Ondernemingen en mensenrechten"

De Nationale Arbeidsraad heeft zich aangesloten bij de uitwerking van het 2de Belgisch Nationaal Actieplan 2.0 "Ondernemingen en mensenrechten" door de Belgische autoriteiten, teneinde verdere uitvoering te geven aan de "Richtsnoeren inzake bedrijfsleven en mensenrechten" (UNGP).

Zodra hij wordt geraadpleegd over dit 2de Belgisch Nationaal Actieplan 2.0, zal de Raad erop toezien dat de acties ter bevordering van de MNO-verklaring benut worden en worden geïntegreerd in het kader van deze bespreking, zodat de samenhang tussen deze verschillende instrumenten behouden blijft.
